

Практичне заняття 8

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ІНЖЕНЕРА ЕЛЕКТРОННОЇ ТЕХНІКИ

Питання семінару

1. Популярні наукові періодичні видання в галузі «Електроніка».
2. Інтернет ресурси в галузі.
3. Поняття про інтелектуальну власність.
4. Проблема плагіату в технічній літературі та наукових виданнях.
5. Правила патентування виробів електроніки.

Проявом зміни інформації в сучасному світі є її кількісне зростання. Точні оцінки цього зростання складні. Але цілком очевидно, що воно носить експонентний характер. Водночас загальний обсяг створеної у світі інформації подвоюється кожні 20 місяців (існують і більш радикальні оцінки: 5 місяців, 3 місяці, 73 дні). Це явище стрімкого зростання обсягу інформації одержало назву «інформаційного вибуху». Для фахівця з електронного приладобудування дуже важливо постійно знаходитися в ритмі інформатизації. Оскільки наслідком його діяльності буде інформаційний продукт для подальшого впровадження його у виробництво. Для постійної підтримки належного рівня інформатизації необхідно знати ключові моменти інформаційної культури сучасного інженера.

Інформаційний продукт інженера може бути втілений у різні форми. Потрібно розрізняти такі визначення цих форм.

Винахід – це технічне рішення, що є новим, корисним у господарській діяльності і може бути практично застосованим. Визнаний офіційними експертами винахід може одержати правову охорону від держави і стати об'єктом промислової власності, що засвідчується особливим правоохоронним документом, який має назву «патент».

Корисна модель – нове технічне рішення, що не впливає із існуючого рівня техніки і є промислово придатним. Фактично корисні

моделі є підвидом винаходів у праві інтелектуальної власності, однак на відміну від останніх вони мають коротший термін захисту (10 років в Україні, від 6 до 10 років у інших країнах) та менш жорсткі умови патентоспроможності. Корисна модель вважається патентоспроможною, якщо вона є новою та придатною до промислового використання.

Патент – це документ, що засвідчує авторство на винахід та виключне право на використання його впродовж певного терміну. Патент видається державним патентним відомством винахідникові або його правонаступникові. Дія патенту поширюється лише на територію держави, в якій його видано. Термін дії патенту встановлюється національним законодавством (як правило, 15 – 20 років). Патент може бути визнано недійсним у судовому порядку на законодавчій основі. З поняттям патенту тісно пов'язаний юридичний термін «патентна чистота», який означає, що машину, прилад, технологічний процес, матеріал, продукт тощо можна використовувати (виготовити, ввезти для продажу) в даній державі без порушення прав патентовласника.

Промисловий зразок – наслідок творчої діяльності людини у галузі художнього конструювання. В Україні промислові зразки, що відповідають такій ознаці, як новизна, можуть одержувати правову охорону у вигляді патенту на промисловий зразок. При цьому важливо розуміти, що під час здійснення експертизи офіційна установа перевіряє виключно наявність у промислового зразка всіх заявлених істотних ознак. Патент на промисловий зразок видається під відповідальність його власника без гарантії чинності

Наукове відкриття – встановлення не відомих раніше, але об'єктивно існуючих закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу, які вносять докорінні зміни у рівень наукового пізнання. Відкриття є найвищим науковим рівнем пізнання навколишнього світу. Стосунки, пов'язані з науковими відкриттями, регулюються Цивільним кодексом України.

Контрольні запитання

1. Дайте визначення поняття «інформаційна культура».
2. Що таке інформаційний продукт?
3. Поясніть основні ознаки інтелектуальної власності.

4. Які ви знаєте періодичні наукові, науково-популярні видання?
5. Що таке плагіат?
6. Чим відрізняється винахід від корисної моделі?
7. Які умови патентування в Україні?